

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM TO ENHANCE THAI READING LITERACY USING THE 6-STEP CASCADE TECHNIQUE WITH REFLECTION FOR THIRD-YEAR HIGH SCHOOL STUDENTS

¹ภัทรพงศ์ จำปาวาน, ²เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์ และ ³ปณิสรา จันทร์पालะ

¹Phatarapong Champawan, ²Katetip Sirichaisin and ³Panisara Chanpala

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

¹Master of Education (Curriculum and Instruction) Lampang Rajabhat University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: Phatarapong1991@gmail.com

Received: 2025-02-17

Revised: 2025-03-17

Accepted: 2025-03-17

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2568)

ความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องอ่านเรื่องเพื่อสร้างคุณค่า และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เพิ่มปัญญาด้วยความรู้ 5) การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ของหลักสูตร 7) การวัดและประเมินผลของหลักสูตร ความเหมาะสมของหลักสูตรฯ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรฯ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรฯ อยู่ที่ 0.6163

2) ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับสูงโดยคิดเป็นร้อยละ 62.69 และมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร; ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน; เทคนิคบันได 6 ขั้น; การสะท้อนคิด

Abstract

This research aims to 1) develop and evaluate the effectiveness index of a reading comprehension enhancement curriculum using the 6-step ladder technique combined with reflective thinking for 9th-grade students, and 2) examine the impact of this curriculum on 9th-grade students. The research sample consists of 30 students from class 3/2 in the second semester of the 2023 academic year at Sermngam Witthayakhom School, under the jurisdiction of the Lamphun Secondary Educational Service Area Office. The sample was selected using Cluster Random Sampling. The research instruments include 1) a reading comprehension enhancement curriculum using the 6-step ladder technique combined with reflective thinking for 9th-grade students, 2) curriculum support documents, and 3) a reading comprehension assessment test for 9th-grade students. Data analysis was performed using descriptive statistics and inferential statistics, including percentage, mean, standard deviation, relative development percentage, and dependent sample t-test.

The research findings revealed that:

1) The development and determination of the effectiveness index for the reading

comprehension enhancement curriculum using the 6-step ladder technique combined with reflective thinking for 9th-grade students consists of seven main components: 1) The background and significance of the curriculum, 2) The principles of the curriculum, 3) The objectives of the curriculum, 4) The structure and content of the curriculum, which includes two learning units: Unit 1, "Reading for Value Creation," and Unit 2, "Enhancing Wisdom through Knowledge," 5) The teaching management of the curriculum, 6) The media and learning resources of the curriculum, and 7) The assessment and evaluation of the curriculum. The overall appropriateness of the curriculum, as evaluated, showed the highest average score, while the appropriateness of the curriculum's supporting documents also received the highest average score. The effectiveness index of the curriculum was found to be 0.6163.

2) The results of implementing the reading literacy enhancement curriculum utilizing the 6-Step Ladder Technique in conjunction with reflection for Grade 9 students revealed that the students' overall relative progress scores were at a high level, accounting for 62.69%. Furthermore, their post-test scores were significantly higher than their pre-test scores at a statistical significance level of .05.

Keywords: Curriculum Development; Reading Literacy; The 6-Step Cascade Technique; Reflection

บทนำ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในทุก ๆ วัน การเรียนรู้ก็เช่นกันย่อมมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ด้วยผู้คนที่กำลังจะเติบโตในยุคของโลกดิจิทัล มีความหลากหลายในการใช้เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำหรับการดำเนินชีวิต โลกในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดขึ้นในยุคที่เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น เราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้การศึกษาต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ (The Office of the Education Council Secretariat, 2017) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ใน

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต การอ่านจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนากระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างภาคภูมิ ทั่วโลกให้ความสำคัญในเรื่องการอ่านเป็นอย่างมาก และประเทศไทยเองก็ยิ่งประกาศให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะความสามารถทางการอ่าน ในศตวรรษที่ 21 จึงมีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะเลขคณิต ถือว่าเป็นทักษะแห่งการเรียนรู้หนังสือ รวมทั้งความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading literacy) หมายถึง ความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้อ่าน สามารถนำไปใช้ประเมิน สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พัฒนาความรู้และศักยภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (2023) ได้สรุปไว้ว่า จากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลของ PISA (Programme for International Student Assessment-PISA) ที่ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development-OECD) ซึ่งได้ประเมินสมรรถนะนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ของประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ นักเรียนไทยมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านต่ำกว่านักเรียนของกลุ่มประเทศ OECD มาก ผลการประเมินครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2565 (2022) พบว่านักเรียนไทยอายุ 15 ปี ประเมินร้อยละ 65 มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามกรอบการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ต่ำกว่าระดับ 2 ซึ่งเป็นระดับที่ยังไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ ทั้งเพื่อการศึกษา เรียนรู้การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ เมื่อเทียบคะแนน PISA ของนักเรียนไทย ปรากฏว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน 379 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ระดับคะแนนเท่ากับ 476 คะแนน และเมื่อเทียบกับ PISA 2018 คะแนนการอ่านอยู่ที่ 393 คะแนน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทยลดลง โดยด้านการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยลดลง 14 คะแนน เมื่อเทียบกับคะแนน PISA ด้านการอ่านในปี 2022 สอดคล้องกับ Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (2022) ได้อธิบายไว้ว่า นักเรียนไทยที่มีความสามารถด้านการอ่านตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป มีอยู่ 35% ในขณะที่กลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยเฉลี่ยมีนักเรียนกลุ่มนี้อยู่ 74% นักเรียนไทยที่มีความสามารถด้านการอ่านในระดับสูงมีอยู่ 1% ในขณะที่กลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยเฉลี่ยมีนักเรียนกลุ่มนี้อยู่ 7% เมื่อเทียบคะแนนด้านการอ่านของนักเรียนไทย ปี 2565 กับระดับสมรรถนะด้านการอ่าน นักเรียนไทยได้คะแนนอยู่ในระดับ 1a ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (2022) ได้อธิบายไว้ว่า ที่ระดับ 1a นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายตามตัวอักษรของประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ได้ สามารถรู้ถึงหัวข้อหลักหรือ

จุดประสงค์ของผู้เขียนในบทความที่มีหัวข้อที่คุ้นเคย สามารถเชื่อมโยงอย่างง่ายระหว่างข้อมูลที่อยู่ติดกัน หรือระหว่างข้อมูลที่ให้กับความรู้ที่มีอยู่เดิมได้ แสดงว่านักเรียนยังไปไม่ถึงขั้นกระบวนการอ่านการบูรณาการ การประเมินและสะท้อนคิดความเห็นต่อบทอ่าน โดยรอบการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบ่งออกเป็น 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ 1) การรู้ตำแหน่งข้อสนเทศในการอ่าน 2) การมีความเข้าใจในบทความ และ 3) การประเมินและสะท้อนคิดความเห็นต่อบทอ่าน มีกระบวนการควบคุมทั้งหมดคือความคล่องของการอ่าน ซึ่งสอดคล้อง PISA Center OBEC (2019) กล่าวถึงการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในการประเมิน การสะท้อน และมีความรักและความผูกพันกับถ้อยความเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม

จากผลการประเมินด้านการอ่านในระดับสถานศึกษา ปีการศึกษา 2567 โดยใช้เครื่องมือคัดกรองการอ่านของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา พบว่า ผลการประเมินการคัดกรองด้านการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 69 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลด้านการอ่าน ทำให้พบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ ตีความ ประเมินค่าและสะท้อนคิดจากบทอ่าน จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือสำหรับการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านต้องอาศัยเครื่องมือเฉพาะที่เรียกว่าหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

หลักสูตร คือ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์ วิธีการ กระบวนการเรียนการสอน โปรแกรม แผนการเรียน แนวทาง ชุดการเรียน สำหรับผู้เรียน และหมายรวมถึงเนื้อหา เอกสารหลักสูตร กลุ่มวิชา รายวิชา ที่จัดให้แก่ผู้เรียน หรือผู้เรียนอาจจัดเองในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งในหลักสูตรนั้นจะหมายถึงสื่อ อุปกรณ์การเรียน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ทุกสิ่งทั้งในและนอกสถานศึกษา ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย Sutthirat (2021) นอกจากนี้ในการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านยังต้องใช้เทคนิคเฉพาะในด้านการอ่าน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นขั้นตอนสู่ความสำเร็จในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมีขั้นตอนดังนี้ บันไดขั้นที่ 1 อ่านเรื่องให้จบ คือ การอ่านเรื่องเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด โดยการตั้งคำถาม 5W 1H เพื่อค้นหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน บันไดขั้นที่ 2 ค้นพบคำสำคัญ การพิจารณาหาคำสำคัญ (key words) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า บันไดขั้นที่ 3 ตัดทอนส่วนขยาย การตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้ง บันไดขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อมโยงที่หายไป การเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้ง บันไดขั้นที่ 5 สังเกตไว้คำขัดแย้ง โดยสังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า และหากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง และบันไดขั้นที่ 6 พลิกแพลงได้ทุกบทอ่าน คือการจับใจความสำคัญได้ทุกบทอ่าน Pholwatthana (2022) นอกจากนี้ Mintayak (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets ได้

อธิบายไว้ว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.86) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ขั้นตอนเทคนิคบันได 6 ชั้นแล้วพบว่าขั้นตอนดังกล่าวยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนอ่านแล้วบรรลุตามกรอบการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เนื่องจากมีข้อจำกัดคือบันได 6 ชั้น เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการอ่านเพื่อจับใจความจากเนื้อหาของบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านอย่างเต็มศักยภาพและเข้าถึงกรอบการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคบันได 6 ชั้นพัฒนาร่วมกับการสะท้อนคิด สอดคล้องกับ Kowalke (1998) ได้กล่าวว่า การสะท้อนคิดมีความสำคัญต่อการศึกษา เพราะทุกวันนี้มีความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นทุกวัน ทำให้ความรู้ ที่มีอยู่เดิม ๆ เริ่มล้าสมัยไม่เหมาะกับนักเรียนในสภาพปัจจุบัน การสะท้อนคิดเป็นรูปแบบการคิดที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะเกิดจากการรับรู้ ความคาดหวัง ความรู้สึกตนเอง เกี่ยวกับประสบการณ์ แล้วมีการวางแผน หาแนวทางแก้ไขในอนาคต โดยผ่านกระบวนการพูดหรือเขียน เพื่อสร้างข้อสรุป โดยอาศัยการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล คาดคะเน อนุมานผลที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานเดิมของเนื้อเรื่อง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

จากความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญการพัฒนาหลักสูตรเรื่องส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ชั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ชั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ชั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเรื่องส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ชั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบแผนการทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research)

One-Group Pretest-Posttest Design มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เทคนิคบันได 6 ชั้น การสะท้อนคิด และทฤษฎีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study)

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) แบบแผนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ One-Group Pretest-Posttest Design

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 44 โรงเรียน จำนวน 5,651 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม ที่กำลังศึกษาใน
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยมีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random
sampling)

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา ประกอบด้วยหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วย
เทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาด
รู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการสร้างและหาประสิทธิภาพ
เครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แนวคิด
เกี่ยวกับทฤษฎีบันได 6 ขั้น แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
ทฤษฎีบันได 6 ขั้น และการสะท้อนคิด ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได
6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดพัฒนาหลักสูตรของทาบ่า Hilda Taba (1962) ซึ่งมี
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอยู่ 7 ขั้นตอนดังนี้ การวินิจฉัยความต้องการ การกำหนดจุดประสงค์ การคัดเลือก
เนื้อหาสาระ การจัดระบบของเนื้อหาสาระ การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดระบบของประสบการณ์
การเรียนรู้ และการกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล

1.2 สร้างหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการ
การสะท้อนคิด ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร หลักการของ
หลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร สื่อ
และแหล่ง/การเรียนรู้ของหลักสูตร และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

1.3 สร้างเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิค
บันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ และภาคผนวก

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2568)

1.4 นำหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร

1.5 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.6 นำหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร และเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาคู่มือการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และคู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาเอกสารและหลักการเกี่ยวกับวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบบอัตนัย

2.2 ศึกษาทฤษฎีและเทคนิควิธีสร้างข้อสอบแบบอัตนัย

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร เพื่อกำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการวัดให้ครอบคลุม และสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ให้มีความตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เป็นแบบอัตนัย โดยให้ครอบคลุมกรอบการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยสร้างข้อสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ เพื่อคัดเลือกให้เหลือ 5 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบ

2.5 นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแบบทดสอบ

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.7 นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

2.8 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อ และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าทางสถิติตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.9 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.10 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้นำร่อง (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 19 คน ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้ข้อถูกได้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินสมรรถนะ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2.11 นำผลการตรวจให้คะแนนมาหาค่าความยากง่าย (P) ซึ่งค่าความยากง่ายต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และอำนาจจำแนก (r) ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-1.00

2.12 นำผลคะแนนมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค โดยค่าความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

2.12 นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคมที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยมีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยยื่นเอกสารเพื่อขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งได้รับการรับรองตามเลขที่ใบรับรอง IRBCMRU 2024/497.07.11 จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2) ขออนุญาตรับรองจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางถึงโรงเรียนเสริมงามวิทยาคม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3) นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ไปใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด โดยใช้เวลารวม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงการศึกษาค้นคว้า

5) หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิดสิ้นสุดลง ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

6) ตรวจผลการทดสอบ รวบรวมผลการทดสอบแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติทดสอบ t – test แบบ Dependent เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความเหมาะสม และค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรและเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I)

2) การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาวิจัยและการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย (Presentation of the Research Results)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสร้างและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตาราง ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.14)

ตารางที่ 1 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	4.06	0.58	มาก
2. หลักการของหลักสูตร	4.50	0.55	มากที่สุด
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.53	0.55	มากที่สุด
4. โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.86	0.45	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.95	0.11	มากที่สุด
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผลของหลักสูตร	4.46	0.55	มาก
เฉลี่ยรวม	4.63	0.14	มากที่สุด

2. ผลการประเมินเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.73, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 2 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. คำชี้แจงในการใช้หลักสูตร	4.73	0.48	มากที่สุด
2. คำแนะนำสำหรับครู	4.73	0.48	มากที่สุด
3. คำแนะนำสำหรับนักเรียน	4.73	0.48	มากที่สุด
4. แผนดำเนินงานการใช้หลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
5. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	4.70	0.50	มากที่สุด
6. โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	4.10	0.44	มาก
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.73	0.39	มากที่สุด

3. ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6163 มีผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 61.63

ตารางที่ 3 แสดงผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน	ค่าดัชนีประสิทธิผล	ร้อยละ
ก่อนเรียน	30	20	256	0.6163	61.63
หลังเรียน	30	20	468		

จากตารางที่ 3 พบว่าจากการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็ม ผลของค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6163 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฯ มีผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคิดเป็นร้อยละ 61.63

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าจะเน้นพัฒนาการสัมพัทธ์จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีร้อยละของพัฒนาการโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 62.69

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ
26-50	มีพัฒนาการระดับปานกลาง	2	6.67
51-75	มีพัฒนาการระดับสูง	25	83.33
76-100	มีพัฒนาการระดับสูงมาก	3	10

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนระดับพัฒนาการของความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด โดยมีจำนวนนักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก นักเรียนจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง และนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงผลการหาค่าการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน (t-test Dependent) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	\bar{D}	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	30	20	8.53	1.76	7.07	52.33*	0.0000
หลังเรียน	30	20	15.60	1.52			

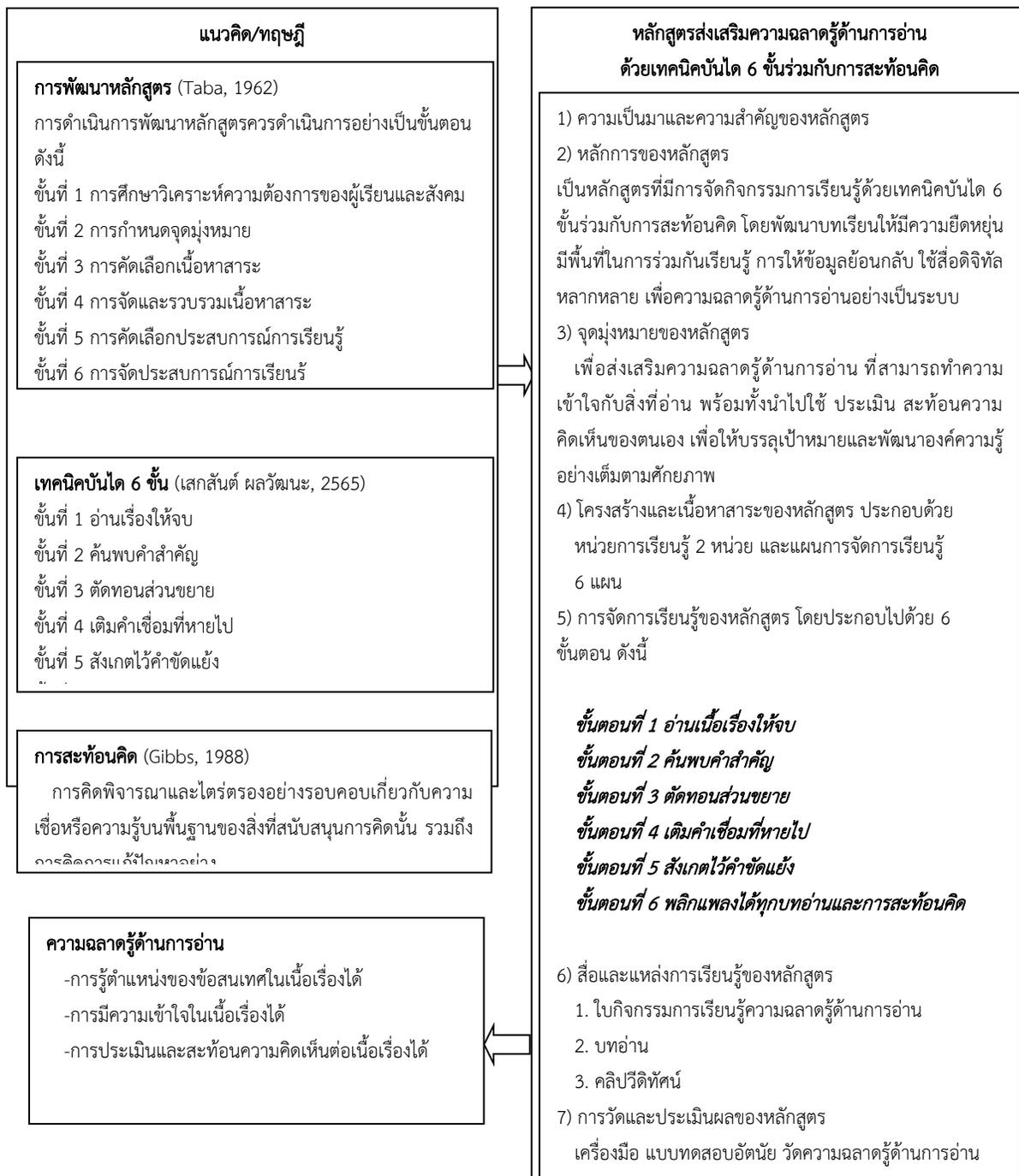
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.53 และ 15.60 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ในแต่ละกระบวนการแล้วขอนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรดังแผนภาพกรอบแนวคิด ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การสร้างหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตรอยู่ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร สื่อและแหล่งเรียนรู้ของหลักสูตร การวัดและประเมินผลของหลักสูตร และในส่วนของเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้หลักสูตร คำแนะนำสำหรับครู คำแนะนำสำหรับนักเรียน แผนดำเนินงานการใช้หลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผลของการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chadhae (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กลวิธีการสอนแบบดี อาร์ ที เอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรฯ มีค่าดัชนีประสิทธิผลอยู่ที่ 0.6163 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด คิดเป็นร้อยละ 61.63 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ ตามที่ได้ออกแบบมาอย่างมีระบบตามหลักของการพัฒนาหลักสูตรที่มีการวางแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chadhae (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กลวิธีการสอนแบบดี อาร์ ที เอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ จำนวนทั้งหมด 30 คน มีร้อยละพัฒนาการด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่านเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนนักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก นักเรียนจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง และนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ของนักเรียนทั้งหมดที่ระดับพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง และในภาพรวมของระดับพัฒนาการด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 62.69 จากพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้เป็น

อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Inchan (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมการแก้ปัญหาอนาคตในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติแผ่นดินไหว โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ โดยพัฒนาการสัมพัทธ์ของนักเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.22

สรุป

การพัฒนาหลักสูตรความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมของหลักสูตรฯ และความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นผลมาจากที่ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่เหมาะสม ตั้งแต่การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร ส่งผลให้คะแนนจากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีร้อยละของพัฒนาการโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 62.69 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น นำไปประยุกต์และบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านตามนโยบายการส่งเสริมการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนในโลกยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

เพื่อให้การนำหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และได้ประสิทธิภาพประสิทธิผลที่ดี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่โรงเรียนที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการนำหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านและเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิดอย่างละเอียดถี่ถ้วน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีร้อยละของพัฒนาการโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 62.69 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่โรงเรียนที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 ควรเน้นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านให้แก่ นักเรียน ให้เวลากับนักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละคน ได้มีเวลาในการครุ่นคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์บทอ่าน และควรมีการสะท้อนคิดถึงผลการจัดกิจกรรมในทุกครั้ง เพื่อเป็นการสรุปลงความรู้อันร่วมกันให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเรื่องกระบวนการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการต่อยอดงานวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านในรูปแบบ เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน เตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลกนี้

2.2 ควรมีการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นอื่น เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอุดมศึกษา ให้มีความหลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ให้เกิดการบูรณาการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสังคมในโลกยุคดิจิทัล

References

- Atjin, S. (2021). *Curriculum development* (6 ed.). Khon Kaen : Khon Kaen University.
- Chadhe, C. (2022). *Developing a Curriculum to Enhance Reading Comprehension Skills Using the D.A.R.T. Teaching Method for Grade 3 Students*. (Master's Thesis). Lampang Rajabhat University. Lampang.
- Inchan, P. (2021). *Developing a Curriculum for Enhancing Future Problem-Solving Skills in Earthquake Disaster Preparedness Using Torrance's Teaching Model for Upper Primary School Students*. (Master's Thesis). Lampang Rajabhat University. Lampang.
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2023, December 6). *Press Conference on the Results of the PISA 2022 Assessment* [Presentation]. PISA 2022 Assessment Press Conference, Bangkok.
- Kowalke, L. (1998). *Variation : A Tale of Two Students*. In H. Daniels and M. Bizar (Eds.) *Methods That Matter : Six Structures for Best Practice Classrooms*. New York : Stemthose.

- Mintayak, P. (2022). *Developing Reading Comprehension Achievement Using the Six-Step Ladder Reading Technique Combined with Online Exercises on the Liveworksheet Platform for Grade 8 Students*. (Independent Study, Master's Degree). Naresuan University. Naresuan.
- OECD. (2018). *Thailand - Country Note - PISA 2018 Results*. Paris: PISA.
- Office of the Basic Education Commission, Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2023). *Set of Reading Literacy Development, Volume 2*. (Unpublished).
- Pholwatthana, S. (2022, May 11–12). *Developing Advanced Reading Competency for Grade 9–11 Students* [Presentation]. Advanced Reading Competency Development Workshop, Bangkok.
- PISA Center, OBEC. (2019). *Manual for Using Exercises to Develop Problem-Solving Skills Based on PISA Assessment Framework*. Agricultural Cooperatives Federation of Thailand.
- Sutthirat, C. (2021). *Curriculum development : From theory to practice* (7 ed.). Bangkok. V-Print.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York, NY: Harcourt, Brace & World.
- Whitney D.R. and Sabers D.L. (1970). *Improving Essay Examinations III, Use of Item Analysis, Technical Bulletin II, (Mimeographed)*. Iowa City : University Evaluation and Examination Service.